

HRVATSKI glasnik

Godina XVII, broj 17

26. travnja 2007.

cijena 100 Ft

**Pavo Gadanji,
posljednji gajdaš iz
Novoga Sela**

Foto: József Szavai

Komentar

Poslijeizborna kampanja?

Prošli su izbori počevši od mjesnih manjinskih do državnih, utemeljile se manjinske samouprave u mjestima, županijske samouprave, državna samouprava, i mi pripadnici manjine donekle smo prošli procedure demokracije i u našoj maloj zajednici. U našem slučaju o nekoj velikoj predizbornoj kampanji ne možemo govoriti kao zamjećujemo u velikoj politici kada se najviše izostravaju borbe između stranaka, izjavljuju se negativne kritike o konkurenciji. Kao da se događalo nešto drugo, tzv. poslijeizborna kampanja, naravno, u manjim krugovima. Ima li to smisla, ne znam. Ili se možda neki pripremaju već na sljedeće izbore?

Govorim o poslijeizbornoj kampanji jer mi se čini da izabrani predsjednici i zastupnici manjinskih samouprava na bilo kojoj razini izloženi su rovaranju i ogovaranju, uglavnom s negativnom intonacijom, i to unatoč tomu što im je većina dala povjerenje, jer nitko od njih ne bi mogao biti na određenome mjestu bez glasova većine. Dakako, svi koji su krenuli na izborima, učinili su to jer su htjeli pobijediti, imali su neke zamisli koje su kanili ostvariti radi svoje zajednice, no trebali su računati i na to da svatko ne može biti izabran. Vjerujem da se većina ljudi kandidirala sa željom da radi za našu dobrobit, naravno, na različite načine, pa onda čemu sada ta negativna poslijeizborna kampanja?

Upravo je to srž demokracije u kojoj se poštuju načela slobode, pravde, jednakosti i zajedništva, da svatko tko želi, ima mogućnosti i ako se zalaže na način što se većini dopada, onda uspije i na izborima. Hoće li im netko nakon toga iza leđa govoriti, naravno, i to je dopušteno u demokraciji. No ako je većina imala povjerenja u te osobe, možda ne bi bilo loše dati im šansu da se dokažu, pomoći im da se za četiri godine postigne kakav napredak. Svima je bolje i ugodnije ako mogu vjerovati u koga koji će im pružiti pomoć kada to bude potrebno, a ne odmah s nepovjerenjem pristupati. Ako je zavist iza tih poslijeizbornih kampanja, što u našoj maloj zajednici nije rijetka pojava, onda je to gore i od nepovjerenja, jer zavist je onaj neugodni osjećaj povrijeđenosti koji je pomiješan s neprijateljstvom i mržnjom, a ako se to potpuno udomači među našim ljudima, bit će vrlo teško napredovati.

Možda bi kadšto dobro bilo ugledati se na Amerikance, među kojima je rijetkost osjećaj zavisti. Zašto? Jer su samouvjereni i zbog toga zadovoljni samim sobom, pa nemaju zbog čega drugima zavidjeti. U njih je nastala i izreka «Živi i pusti živjeti». Ja bih u našem slučaju rekla «Radi i pusti raditi», a ostvari li se to usklađeno, bit će puno uspjeha.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan“

Prošloga tjedna na putovanju po hrvatsko-mađarskim prostorima čula sam kako je potrebno što preciznije znati što je naš identitet kako bismo u globalnom kontekstu mogli očuvati svoju posebnost, a možebitno dali i svoj prilog tom istom svijetu. Po čemu je nešto moje i kako se ono određuje? Na to pitanje nije tako lagano dati odgovor pogotovo ako se ono promatra iz prizme narodnosnoga bitka. Prije svega, bar za mene, najvažnije je imati i odrediti precizno, živjeti svoj osobni identitet, a poslije toga sve ide znatno lakše. Na nedavno održanoj sjednici Skupštine Hrvatske državne samouprave, predsjednik Odbora za financije Šandor Petković pokazao nam je kako on ima i te kako izgrađen osobni identitet. Do sada smo uglavnom čuli: kada bi se na sjednicama Skupštine pojavila neka pravna ili možebitno financijska problematika, neki su govornici u daljnjem pojašnjenju prešli na mađarski jezik. Tu i toga trenutka prestao je prestiž hrvatskoga jezika, a time i političara koji sjedi u istoj skupštini, ali i njegove sredine, organizacije koja ga je kandidirala u nju ... Šandor Petković na gradišćanskohrvatskom, koji govori na zavidnoj razini, razjasnio je, odgovorio na postavljena pitanja, i svi smo ga razumjeli jer je njegov

hrvatski, ali i stručni identitet iznjegovan upravo i kroz jezik. Jer jezik je sredstvo prepoznavanja i integriranja, ali i sredstvo modernizacije i budućnosti, posebice za nas Hrvate u Mađarskoj. Samo i isključivo, u prvom redu hrvatskim jezikom i njegovim prestižem ponajprije u našoj sredini možemo koraknuti naprijed. Na jednome jezikoslovnom časopisu stoji „hrvatski se jezik voli znanjem”. Ja bih dodala: i svoja narodnost se voli znanjem.

I u ovome tjednu, poštovani čitatelju, donosimo ti niz zanimljivih priloga i prinosa iz života i za život hrvatske zajednice u Mađarskoj. Čujemo i tužbe kako izvješća iz njihove sredine kasne, da su poneka imena pa i datumi netočni. Oprostite nam na kašnjenju, premalen je naš prostor da pokrije sve naše bogatstvo, a znamo da svatko ponajviše voli čitati upravo o svojim aktivnostima. Poneki datum i ime pogrešno napisano, nekad u buci i slabije čujemo. Trudimo se biti što točniji, i odgovoriti radom na sve vaše primjedbe koje su upućene izravno nama, ili se čuju u kuloarima. Voljeli bismo kada bi ih upravo mi koji stvaramo tjednik čuli iz prve ruke jer bi vam onda zasigurno ponudili i prihvatljive odgovore.

Branka Pavić Blažetin

Sjednica Škupštine HDS-a, 21. travnja

Aktualno

Sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave

Kako je to već u prethodnome broju našega tjednika objavljeno, predsjednik HDS-a Mišo Hepp za 21. travnja sazvaio je sjednicu Skupštine Hrvatske državne samouprave. Nakon predsjednikovih pozdravnih riječi – u nazočnosti počasnoga predsjednika HDS-a dr. Mije Karagića i nove članice Skupštine za Gradišće, ravnateljice petrovelske osnovne škole Edite Horvat-Pauković – ustanovljavanja kvoruma (pet odsutnih i 34 nazočna zastupnika) i izglasovanja dnevnoga reda, odnosno pri raspravi o personalnim pitanjima, 2. i 3. te 6. točke: Izbor odbora i članova, Donošenje odluke u svezi s primanjima zamjenika predsjednika i Donošenja odluke o članu kuratorija Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj, sjednica je bila zatvorena.

Pošto su tri spomenuta dnevna reda razmotrena, prešlo se na raspravu pismenog materijala: Struktura HDS-a za ciklus od 2006. do 2010. godine i Prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika o organizaciji rada HDS-a. Poslije zastupničkih dopunskih prijedloga vezanih uz strukturu – Milice Klaić Taradije (Kukinj) glede učinkovitijih protoka informacija o djelovanju HDS-a, Skupštine i njezinih odbora te dodatne primjedbe; Géze Völgyija ml. o osvježanju postojeće web-stranice HDS-a na internetu – prijedlozi su jednoglasno prihvaćeni. Prelazeći na prijedloge o Pravilniku, odnosno Statutu HDS-a, predsjedatelj je priopćio da je u pogledu nekih stavaka i odredaba došlo do korjenitih promjena, s time da se sve ono što je i do sada bilo dobro i korisno, ostaje. Dakle, da će od siječnja 2008. godine HDS trebati djelovati na temelju novih pravnih regula.

Tijekom rasprave zastupnici Joža Takač i Jozo Solga raščistili su primjedbe i dopune u

svezi s nazivom odbora, izborom predsjednika odbora, sankcijom neopravdanih izbjivanja sa sjednice, reguliranjem primanja i dopunskih prihoda predsjednika i dvaju dopredsjednika HDS-a, te glede konačnog djelovanja Ureda HDS-a. Predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Jozo Ostrogonac predložio je potpisivanje ugovora uzajamne suradnje s HDS-om, te da se, prema mogućnostima, pitanje iskrsljih pravnih problema povjeri neovisnom odvjetniku. Zamjenik predsjednika Đuso Dudaš Skupštini je predložio da se prihvati trenutnačni Statut HDS-a u cjelini s time da će se, na temelju primjedaba i prijedloga, isti dokument tijekom sljedeće skupštine moći mijenjati. Slažući se s naknadno rečenim, predsjedatelj je također predložio prihvaćanje Pravilnika o organizaciji i radu HDS-a, i da se prijeđe na izbor odbora Prijedlog za usvajanje Statuta – uz kasnije možebitne preinake Odbora za pravna pitanja – s dvoje suzdržanih je prihvaćen.

Nakon zatvorenog dijela sjednice saznali smo da su izabrani ovi odbori: Odbor za pravna pitanja (Jozo Solga, Joža Takač i Laslo Škrapić), Odbor za odgoj i obrazovanje (Gabor Györfvári, Marija Petrić, Zorica Babić Agatić, Angela Šokac Marković i Ana Marija Kovač Kóvágó), Odbor za kulturu i vjerska pitanja (Stipan Krekića, Štefan Kolosar, Milica Klaić Taradija, Mijo Mijatović i Marija Vargović); Odbor za mladež i šport (Geza Völgyi ml., Zoltan Farago, Stipan Balatinac i Mirjana Nemet). Za predstavnika u Javnoj zakladi za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj, izabran je, odnosno ponovno potvrđen bivši kurator Mišo Hepp.

U drugom dijelu, odnosno pri daljnjoj raspravi o prijedlogu Plana rada HDS-a za 2007. godinu, gosp. Ostrogonac je predložio da se spomenuti ugovor o uzajamnoj suradnji HDS-a i Saveza također uvrsti u plan rada. Skupština je prijedlog prihvatila, uz primjedbu da se izrada teksta povjeri predsjednicima dviju krovni organizacija i podnese na prihvaćanje pred Skupštinu, koja će se održati 23. lipnja 2007. godine. Prijedlog Angele Šokac Marković odnosio se na 6. točku o informacijama i aktualnim pitanjima u svezi s nastavom hrvatskoga jezika i školskim sustavom Hrvata u Mađarskoj, odnosno pri predviđenim referatima uvrsti i poziv novonastalih županijskih predsjednika hrvatskih samouprava kako bi oni preko mjesnih samouprava mogli iskorištavati sva ona prava koja su nam zakonski omogućena u pogledu predstojećih spajanja naših školskih ustanova s nekima drugim. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen. Također je prihvaćena zamisao zastupnika Stipana Krekića da, uz

osmišljeni plan rada u kulturnoj oblasti, odgovorni odbor izradi opširniji program zadaća.

Zastupnica Marijana Balatinac informirala je o što učinkovitijem protoku informacija. Njihova samouprava sazvala je regijski forum hrvatskih samouprava osam naselja. Smatra da bi slični skupovi u ostalim našim regijama bili iznimno korisni.

Prelazeći na modificiranje Proračuna HDS-a za 2007. godinu, Šandor Petković, predsjednik već prije izabranog Odbora za financijska pitanja i nadzor, naveo je niz promjena koje su nastale prema novoprihvaćenom Pravilniku o organizaciji i radu HDS-a glede nekih financijskih pitanja, kao što su: održavanje naših ustanova, Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, Kulturno-prosvjetnog centra «Zavičaj» na Pagu, Croaticice s uredništvom Hrvatskoga glasnika i internet-skom postajom Radio Croatica, Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu te Sakralnoga muzeja u Prisiki; nadalje, u svezi sa zastupnicima Skupštine i članova njezinih izabranih tijela, o karakteru isplata osobnih i drugih mogućnosti.

Bilo je još riječi o materijalnoj potpori putovanja i boravka naše djece na Pagu, o dodatnim sredstvima Neprofitnog poduzeća Croatica za nabavu daljnjih radnih i tehničkih sredstava te o podršci unapređivanja novinarskih primitaka, hrvatsko-mađarskom rječniku, dovršavanju izgradnje spomenutoga sakralnog muzeja, o mogućnosti ponovnog natječaja radi izgradnje učeničkog doma u Santovu, te o materijalnom podržavanju sa strane HDS-a proračuna Saveza Hrvata u Mađarskoj za 2007. godinu.

Proračun HDS-a za 2007. godinu, s jednim suzdržanim, također je prihvaćen.

Prelazeći na Ostala pitanja, odnosno na Donošenje odluke o raspisivanju natječaja HDS-a za sufinanciranje djelatnosti mjesnih hrvatskih samouprava, mjesnih hrvatskih ustanova i mjesnih udruga, predsjedatelj je potvrdio da je u iste svrhe predviđen iznos od pet milijuna forinti, te da će se tekst natječaja objaviti u idućem broju Hrvatskoga glasnika.

Odluka o natječajnom sufinanciranju naših samouprava, ustanova i civilnih udruga, s jednim suzdržanim, prihvaćena je.

Radna sjednica Skupštine HDS-a završena je s jednoglasnim odobravanjem poništenja dviju u 2006. godini donesenih odluka Skupštine, pod brojem 53/3/2006 i 54/3/2006.

Izabrano članstvo spomenutih odbora (osim dva odbora) izabralo je svoje predsjednike. Predsjednik Odbora za pravna pitanja je Jozo Solga, predsjednik Odbora za mladež i šport je Geza Völgyi mlađi. Zahvalivši na brojnom odazovu i aktivnom sudjelovanju, predsjedatelj Mišo Hepp zaključio je sjednicu Skupštine.

M. Dekić

Susret hrvatskih samouprava u Mohaču

Potreba za boljom suradnjom i usklađivanjem programa

Na poticaj novoizabranih članova Skupštine Hrvatske državne samouprave Marijane Balatinac dr. Al Emad i Đuro Jakšića, 3. travnja u klupskim prostorijama Šokačke čitaonice u Mohaču održan je prvi susret hrvatskih manjinskih samouprava mohačke male regije, kojemu su sudjelovali novi predsjednik HDS-a Mišo Hepp, načelnik grada Mohača József Szekó i čelnici te voditelji tamburaša, pjevačke i dječje plesne skupine mohačkih Hrvata. Na susret su pozvani predstavnici hrvatskih samouprava osam naselja, a odazvalo se dvadesetak sudionika iz Lančuga, Katolja, Surdukinja, Sajke, Vršende i Mohača. Nisu došli predstavnici Šnarada (Kisnyárád) i Olasa.

Okupljene su pozdravili poticatelji susreta Marijana Balatinac i uime domaćina dopredsjednik Šokačke čitaonice Đuro Jakšić, koji su uz ostalo naglasili da je riječ o prvome takvom susretu sa željom da on ubuduće postane redovitim okupljanjem hrvatskih samouprava. Zatim je susret otvoren i uljepšan kratkim programom u kojem su sudjelovali TS „Šokadija” pod vodstvom Zoltana Horvata, a nastupila je i Dječja plesna skupina Šokačke čitaonice koju vodi Bea Janković. Susret je uljepšan šokačkim melodijama, te dječjim igrama i plesovima, a protekao je upoznavanjem starih i novih zastupnika, odnosno predsjednika hrvatskih samouprava što ga je otvorila Marijana Balatinac naglašujući kako bi poželjno bilo da se usklade programi za iduće razdoblje, te da se razvije bolja suradnja među naseljima. Ona je spomenula već tradicionalne priredbe koje će se održati i ove godine u Vršendi, a to su festival Ovca i ovčji rep 26. svibnja, kulturno-gastronomska manifestacija na kojoj očekuju KUD „Vukojevci” iz Hrvatske, TS „Šokadiju”, a nastupit će i Pjevački zbor iz Vršende. Na Šokačkom sijelu gostuje KUD „Mohač”, te gosti iz Olasa i Katolja.

Iz Katolja su došli Ružica Kovačević Ivanković, predsjednica Hrvatske manjinske samouprave, i načelnica Anka Divjak, koja je istaknula da s manjinskom samoupravom zajednički organiziraju i ostvaruju programe, te Ivo Barić, koji je treći put izabran.

Mišo Ferkov, predsjednik HMS-a u Surdukinju, drugi put je izabran za predsjednika. Kako je najavio, 24. ožujka organizirali su bal, 30. travnja u Surdukinju gostuje pečuško Hrvatsko kazalište, a 24. lipnja priređuju Hrvatski dan na kojem će nastupiti pečuški KUD „Tanac” te mohački KUD „Zora” i mjesna dječja skupina. U planu imaju i javno saslušanje.

Stipan Filaković, dopredsjednik HMS-a grada Mohača, ujedno i voditelj KUD-a „Mohač”, najavio je Hrvatski dan u listopadu na kojem će nastupiti zajedno s KUD-om „Zora”. Smatra da je vrlo važna suradnja hrvatskih samouprava i udruga, pozdravio je poticanje okupljanja Mohača i okolnih hrvatskih naselja. Član Hrvatske manjinske samouprave i Šokačke čitaonice Stipa Bubreg najavio je i osnivanje KUD-a, koji bi se predstavio na Antunovo.

Mišo Šajnović, 16 godina bio je načelnik, a drugi put predsjednik je HMS-a u Sajki, spomenuo

je Narodnosni dan na kome se zajedno predstavljaju s Nijemcima. Osim toga godišnje organiziraju dvije-tri hrvatske večeri kada se okupe saičanski Hrvati. Nikad nije teško okupiti mohačku Šokadiju, evo, i danas na prvi poziv okupila se dječja plesna skupina, priredivši mali program, naglasio je dopredsjednik Čitaonice. Kako uz ostalo reče Đuro Jakšić, članovi su Udruge mađarskih čitaonica, imaju mnogo programa, mjesečno tri-četiri. Najprečom zadaćom smatraju učenje hrvatskoga jezika jer, osim u Čitaonici, u Mohaču ni u jednoj školi ne predaje se hrvatski jezik. U okviru Čitaonice djeluje TS „Šokadija” pod vodstvom Zoltana Horvata i Dječja plesna skupina koju vodi Bea Janković, voditeljica Ženskoga crkvenog pjevačkog zbora. Svake posljednje nedjelje u mjesecu u pola 11 imaju misu na hrvatskom jeziku, koju služi mjesni župnik podrijetlom Šokac. Lani za Uskrs obnovili su barjak svetog Antuna uz pomoć Hrvatske manjinske samouprave grada Mohača s kojom dobro surađuju, a od jeseni i dvojicu zastupnika Šokačke čitaonice. Zacrtali su i organiziranje kružoka vezilja, u okviru kojega bi starije žene za zimskih dana izrađivale i obnavljale šokačku nošnju za potrebe Društva. Mnogi imaju svoju nošnju, ali bi Čitaonica htjela imati vjok komplet. Uskoro će uzvratiti lanjski posjet Vinkovčana. Postoji niz zamisli i novih poticaja, uskoro će Antunovo.

Poseban je položaj grada Mohača s pet narodnosti, među kojima šokački Hrvati imaju glavno mjesto, i kulturno i povijesno. Grad podupire rad HMS-a i Šokačke čitaonice. Izrazio je svoje zadovoljstvo što je zalaganjem Šokačke čitaonice mohačka Šokadija sve djelatnija. Nema gotovo nijedne veće gradske priredbe, ne govoreći o svjetski poznatom Pohodu bušara, da nije nazočna mohačka Šokadija. Kuhanje graha u čupovima prelazi svoje okvire. Polako izrastaju okvire u kojima djeluju, stoga će ih u tome grad i nadalje podupirati kada je riječ o obnovi i izgradnji nove zgrade. U okviru programa rehabilitacije grada postoji mogućnost rehabilitacije manjina, među njima i Šokačke čitaonice. Budući da je već u tijeku jedan takav projekt, možda nakon godinu dana stanke ima mogućnosti i za projekt Čitaonice.

Uime HDS-a okupljene je pozdravio predsjednik Mišo Hepp, koji je naglasio kako pečuški susret predsjednika Hrvatskog sabora i Mađarskog parlamenta te dvostrani ugovor o strateškoj

suradnji zapravo je priznanje i ovdašnjoj hrvatskoj zajednici. Hvalevrijednom je ocijenio mohački poticaj da se okupe hrvatske samouprave grada Mohača i okolnih hrvatskih naselja.

„Novoutemeljena Hrvatska državna samouprava mijenjat će na dosadašnjoj praksi. U svome pozdravnom govoru na osnivačkoj sjednici Skupštine naglasio sam potrebu za povezivanjem regija, suradnju HDS-a i regija, te suradnju među regijama. Članovi Skupštine HDS-a dužni su obavijestiti svoje birače i zajednice, dogovoriti zajedničke programe.

Predlažem da se sadržaji sličnih foruma, dogovora i prijedloga stave na papir, dostave u obliku okružnica svim zainteresiranima, nadležnim ustanovama, i u nas i u matičnoj domovini, te, naravno, Skupštini HDS-a.” Istaknuvši kako će potaknuti da se u svim regijama osnuje sličan forum hrvatskih samouprava, premda su prvi put utemeljene županijske manjinske samouprave. Kako reče, predsjednik Županijske skupštine János Hargitai obećao je i novčanu potporu Županijskoj hrvatskoj samoupravi. Pozvao je sudionike da se koriste mogućnostima raznih natječaja, posebno Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine, koja za ovu godinu za svih 13 nacionalnih manjina ima na raspolaganju 238 milijuna forinti. Od toga, uključujući i tjednik Hrvatski glasnik, Hrvatima će se podijeliti 56 milijuna.

Među ostalima, Marijana Balatinac obećala je pomoć članova Skupštine HDS-a u posredovanju, informiranju i u sastavljanju natječaja. Dogovoreno je redovito okupljanje sa željom da se ono priredi i u drugim naseljima, kako bi bolje poznali jedni druge. Bilo je riječi i o važnosti civilnoga društva, civilnog organiziranja hrvatske zajednice, jer kako reče predsjednik HDS-a, doći će vrijeme kada će EU priznavati samo civilne zajednice, građanska društva. Naglašeno je također da pretplata Hrvatskoga glasnika mora biti obveza svake samouprave.

Stipan Filaković spomenuo je kako njihova samouprava pretplaćuje 20 primjeraka, od čega 15 komada daje zaslužnim članovima hrvatske zajednice. Zaključak je mohačkoga skupa da postoji i te kako velika potreba za suradnjom, a dopredsjednik Čitaonice ponudio je prostore šokačke udruge za okupljanje, kao svojevrsno središte hrvatske zajednice Mohača i okolnih naselja.

S. Balatinac

Krenuo je projekt Mreža Inno-Mur@ u Pomurju i Gradišću

U okvirima Programa za susjedstvo Slovenija – Mađarska – Hrvatska, mlinaračka mjesna samouprava, Općina Donja Dubrava, Udruga za zaštitu interesa Roma i Hrvatsko gradišćansko društvo skupa ostvaruju projekt koji se odnosi na izobrazbu projekt-menadžera. Potpora europskog izvora iznosi 28 milijuna forinti. Ostvarenje projekta započeto je 12. travnja s uvodnom konferencijom u Zalakarosu, a sljedeći se dan nastavljao tečajem u Mlinarcima i Koljnofu.

Uzvanici konferencije

Polaznici seminara u školskim klupama

Projekt Inno-Mur@ u povijesti Europe jedinstven je, reče u pozdravnim riječima projekt-menadžer László Ódor, naime, još nije bilo izobrazbe menadžera na kojoj su sudionici iz dvije države.

Tu zamisao pozdravili su i ugledni gosti konferencije Ivan Bandić, veleposlanik Republike Hrvatske, koji je naglasio da takvi projekti potvrđuju i rad diplomacije, o čemu se tamo govori, ostvaruje se preko tih programa. Taj projekt daje mogućnost različitim narodima, njime je učinjen novi korak prema nestanku granice među državama.

Doris Srnec, predstavnik Međimurske županije, u ime kandidata iz međimurskih općina zahvalila je na mogućnosti sudjelovanja u projektu, to će biti golemo pomoć pred priključenjem Hrvatske u Europsku uniju.

János Manninger, predsjednik Skupštine Samouprave Zalske županije, pohvalio je taj poticaj i istaknuo uzornu suradnju Međimurske i Zalske županije. Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, čestitao je na inicijativi i raduje se sudjelovanju u projektu zalskih i gradišćanskih Hrvata.

Otvorenju je nazočio i dr. Mijo Karagić, počasni konzul Republike Hrvatske u Kaniži, koji je zahvalio organizatorima i spomenuo kako preko toga projekta hrvatska manjina s maticom nije povezana samo preko kulture, nego i na polju izobrazbe, a ubuduće preko izrađenih projekata bit će i u gospodarstvu.

Svečanom otvorenju nazočila je i Marija Pilšić, predsjednica Hrvatskoga gradišćanskog društva, koja organizacija također je partner u tom projektu; načelnik grada Zalakarosa Lajos Szirti, kaniški donaćelnik Péter Csersnyes, i polaznici seminara.

U ime nositelja projekta skup je pozdravio Stjepan Vuk, načelnik sela Mlinaraca. Izvijestio je nazočne o nastanku tog projekta, na koji su se način uključile kolege iz Hrvatske, i što je prvenstveni cilj projekta. Tu se zapravo radi o izgradnji informativne mreže između područja donjeg Međimurja, južne Zale i Gradišća. Prilikom projekta istražiti će se mogućnosti narečenih područja, povezat će se ustanove i organizacije, što će biti temelj daljnje suradnje i izrade projekata. Taj će projekt graditi most između dvije države od stručnih ljudi.

Marjan Varga, načelnik općine Donje Dubrave, partner u projektu, predstavio je donje međimursko područje, naselja iz kojih su delegirani kandidati: Donju Dubravu, Donji Vidovec, Kotoribu, Goričan, Prelog, Svetu Mariju i Čakovec.

Nakon upoznavanja voditelji seminara saželi su teme o kojima će učiti tijekom dva mjeseca, spomenute su i neke zamisli za izradu projekata.

Inače, projekt je vrlo dobro tempiran, naime, upravo se tada mogu očekivati novi natječaji kada će polaznici dobiti diplomu, no uvjet diplome baš je izrada jednog projekta za svoje područje. Unutar projekta organizirat će 22 work-shopa, objaviti periodike na tri jezika, otvoriti web-stranicu za informiranje.

Nakon uvodne konferencije, drugi dan, 13. travnja, započet je seminar u mlinaračkoj Osnovnoj i strukovnoj školi. Iz pomorskih naselja u kojima djeluje hrvatska samouprava ima polaznika iz Mlinaraca, Bečehela, Petribe, Kerestura, Letinje, Serdahela, a sudjeluje i djelatnica ureda Hrvatske državne samouprave.

Beta

DUBROVNIK – U Dubrovniku je 20. travnja u Hotelu Petka na Obali Stjepana Radića broj 38. otkrivena spomen-ploča jednom od najznačajnijih mađarskih pjesnika 20. stoljeća Szabó Lőrinc, i to u organizaciji grada Miškolca, Sveučilišta u Miškolcu, te Fondacije nazvane njegovim imenom. Szabó Lőrinc (1900. – 1952.) više puta je putovao po istočnome Jadranu, dva puta ljetovao u Dubrovniku i okolici, 1932. godine kada se smjestio u nekadašnjem Hotelu Petka, te 1937. godine. Svoje je dojmove ovjekovječio u djelima klasične vrijednosti.

BUDIMPEŠTA – U sklopu Proletnoga festivala u Budimpešti u Koncertnoj dvorani Béle Bartóka, 28. travnja s početkom u 19 sati i 30 minuta Márta Sebestyén slavi svoju 33. godinu glazbene karijere. Poznata mađarska pjevačica svjetskoga glasa, nositeljica prestižne nagrade Grammy, kao goste pozvala je izvođače s kojima je tijekom svoje plodne glazbene karijere blisko surađivala i surađuje, i to iz zemlje i inozemstva. Tako će između ostalih nastupiti Ferenc Sebő, Béla Halmos, Balázs Szokolay, Mátyás Bolya, Orkestar Vujičić te KUD Tanac iz Pečuha.

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Samouprave XVII. okruga grada Budimpešte te Muzejske zbirke i izložbene galerije Renéa Erdősa 28. travnja s početkom u 17 sati u prostoru Doma Renéa Erdősa, otvara se izložba umjetničkog fotografa Federika Sterlea pod nazivom Lovranski ugodaji. Izložbu će otvoriti veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Ivan Bandić, a nazočnima će se obratiti gradonačelnik XVII. okruga Levente Riz i načelnik Općine Lovran Emil Gržin. Izložba će biti dostupna javnosti do 16. svibnja svakoga dana osim ponedjeljkom. Otvorenje izložbe svojim nastupom i pjevanjem hrvatskih pjesama obogatit će i polaznici Hrvatskoga vrtića, osnovne škole i gimnazije u Budimpešti.

Ispravak

U pretprošlom broju Hrvatskoga glasnika, pod naslovom *Prisika čuva vlašću čuvarnicu*, nažalost, krivo je objavljeno ime hrvatskogovoreće odgojiteljice. Umjesto Kristine Pantoš (ka je zaposlena u Hrvatskom Židanu, takaj u ovom zvanju u mjesnoj čuvarnici), u susjednoj Prisiki od predlani djeluje nje sestra Nora Pantoš. Zavalj toga je moglo doći do neupametzamete zbrke i minjbe, za što i ovput prosim oprošćenje od sestara Pantoš.

-Timea Horvat-

Batski narodnosni dani

U organizaciji samouprave grada Bate (Százhalombatta), tamošnje Hrvatske, Grčke i Srpske manjinske samouprave te Središta za kulturu «Barátság», u Bati su od 13. do 15. travnja priređeni I. batski narodnosni dani. Kako je za Radio Croatia izjavila Zlata Gergič, zastupnica Hrvatske manjinske samouprave grada Bate, bili su to prvi dani koji su organizirani na poticaj i uz materijalnu potporu toga grada, te su se pokazali veoma uspješnim. Ondje već u trećem ciklusu djeluje i hrvatska samouprava čiji su članovi danas: Marijana Kovač, predsjednica, Sabina Kovač, Ljubica Gergič, Zlata Gergič i Stjepan Trojko.

Narečeni dani otvoreni su 13. travnja izložbom likovnih radova trojice slikara: Dušanke Jablanović, Milana Đurića i pokojnoga Tibora Dulića iz Aljmaša. Izložbu je otvorio glavni muzeolog Nacionalne galerije György Szűcs, a pozdravne riječi nazočnima je uputio i batski dogradonačelnik Attila Szabó. Subota je bila u znaku predstavljanja narodnosne gastronomije, a nazočnima su se obratili i predsjednici tamošnjih manjinskih samouprava, među njima i Marijana Kovač, a za glazbeni okvir svečanosti i druženja uz narodnosne specijalitete pobrinuli su se sastavi Mydros i Dunavski biseri. Nedjelja je bila u znaku narodnosnoga kulturnog susreta i kulturno-umjetničkoga programa u kojem su sudjelovali: Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo «Luč» iz Budimpešte, Tradicionalna grčka omladinska i dječja plesna skupina «Helidonaki», Srpska plesna grupa iz Lovre, Orkestar Dunavski biseri, a umjetnički voditelji programa bili su: Jozo Matoric, Athina Papadimitru i Milan Rus.

Prvi narodnosni dani u Bati, po riječima Zlate Gergič, dobro bi bilo kada bi postali tradicijom. Sve manjine u gradu pozdravljaju inicijativu gradske samouprave, pa su zdušno pomogli u organizaciji tih više nego uspješnih dana. Hrvatska samouprava planira i niz godišnjih programa, među kojima je i tečaj hrvatskoga jezika, koji je već u tijeku i kojega polazi velik broj zainteresiranih, a za svibanj planiraju organizirati i samostalnu Hrvatsku večer u gradu.

bpb

Kulturno društvo Četarska mladina zbudja selo

Predsjednik Društva Vilmoš Nemet

Po dugoljetošnjoj pauzi, izgleda, u Gornjem Četaru mladina diktira tempo. Pravoda k tomu je potrebno i pomoć starijih, tako u pozadini načelnikovo podupiranje Attila Kratochwilla ter predsjednika Hrvatske manjinske samouprave Joška Šalera i hrvatskih pedagogin u mjesnoj školi Anice Šaler i Veronike Pezenhoffer. Lani su odlučili jur mladi da će si utemeljiti vlašće društvo, a početkom ovoga ljeta je registrirano i spomenuto društvo s peljačem, 24-ljetošnjem Vilijem Nemetom, tajnikom Estikom Koncer

ter blagajnicom Silvikom Benčić. U kontrolnoj komisiji su mjesta dobili Petar Nemet, Kristijan Kranc, Čaba Kalai. Po riči predsjednika, imaju oko 40 kotrigov od 15 do 28 ljet starosti ki plaćaju i članarinu od petsto forintov. Od počasnih članov isto tako imaju financijsku potporu. Četarci su s velikim elanom skočili u folklorno djelovanje, pohađaju jezični tečaj, a u kulturnom domu sami su si obnovili i oblikovali klupsku sobu. Ondje se strefu mladi redovito, svaki tajedan, najčešće vikendom i ondje se spominaju za predviđene plane. Kako je rekao Vili Nemet, početni korak je bio u ovom djelovanju jako uspješna trgadbena povorka, odonda su organizirali večer jačenja sa šičkimi muzikanti, i razna naticanja. Silvestrovo je takaj nepozabljivo za kotrige Društva, a nedavni konac fašenjka zopet je bila nova prilika da se skupa dobro ćutu mladi pri njegovanju seoskih običajev, a da malo s tim i zbudjaju vlašće selo. Najveća sanja Četarske mladine je da znova priredjuju gradišćanski omladinski tabor u Goru, i da to uprav tako legendarno bude kot njegov predek 2000. ljeta. Med najvažnijimi zadaćami sada stoji da se preskrbu pinezi za narodnu nošnju plesne grupe jer, kako smo o tom već pisali, četarski folklorni ansambl se pripravlja na majuško državno kvalificiranje u Juru, pod peljanjem koreografa i umjetničkoga dirigenta iz Unde, Štefana Kolosara. Četarski predsjednik ne isključuje iz mogućnosti da kasnije će moći pokrenuti i tamburaško djelovanje jer da mladih najavljenikov bi bilo i za muziciranje, samo za to još treba osigurati uvjete.

-Tiho-

Četarska mladina pri nedavnom fašenjskom „Branju rozmarina”

Intervju s Miklošem Kohutom, predsjednikom Mikroregije Dolnje Pinke

„... Čuda što je endemično, što je nek ovde u našoj dolini Pinke!“

Dovidob čuda česa nismo znali za Mikroregiju Dolnje Pinke, ka je jur osnovana već od deset ljet. Nekako u tišini, u pozadini je djelala, sve dokle na početku ovoga miseca nij vanstala pred javnost s konferencijom vezanu uz ideju oblikovanja parka prirode polag Pinke. Od novembra lanjskoga ljeta na čelu ovoga udruženja stoji Mikloš Kohut, gdo je ujedno i poglavar Petrovoga Sela. Ovput smo ga prosili da nam poviđa o ovoj „korporaciji“, o nje projekti, sanja i mogućnosti.

Razgovor vodila: Timea Horvat

Što moramo znati o nastanku ovoga udruženja?

– Mikroregija zvana Dolnja Pinke djeluje od 1996. ljeta s ciljem da susjedna austrijska mikroregija bude imala ugarskoga partnera. U Austriji oni su se zeli za vekša razvijanja i ulaganja u hatarskoj regiji i za vrime ondašnjih Interreg-projektov pri nas su bižali Phare-projekti, no oni su prahalali partnera prik granic i onda nam je cilj bio da pomažemo našim susjedom. Sad smo do toga zašli da bi oni nam morali pomoć, kad pri nas se nek sad otpiraju ovi funduši, otkud bi se moglo za razna ulaganja i razvijanja pineze sabirati. Sad su nam oni potribni za partnere, sad jur onako ide kako bi to moralo vik ići. Mi sad moramo iznajti jedan globalni projekt da bi se on mogao ganuti. Sve imamo jur k njemu, imamo našu mikroregiju, imamo našu partnersku mikroregiju prik hatara, ke bi se za Schengenom spojile skupa, kad onda već hatar nij kot barijera ili problem. Na osnovi toga smo mislili da bi najbolji, najpozitivniji projekt bio ako mi bi napravili park prirode ili naturpark.

U vezi s tim ste napravili 6. apriliša u Kerestešu šarenu, sadržajnu konferenciju u okviru Interreg-projekta. Kako bi komentirao nje uspjeh?

– Ov Interreg-projekt durat će jedno cijelo ljet, u kom bi se napravio inventar vridnosti ovih 14 sel ka su nutri u Mikroregiji. Izmirit će se da što je to, čim raspolažemo, što je to što imamo, prirodu, životinje, zelinje, vodu kot Pinku, uzidanu kulturu ili ljudski okoliš. Sve što imamo, to ćemo sad sabrati skupa, a na ovoj konferenciji smo prosili profesionalce ki su stručnjaki, istraživači ili doktori ovih temov i oni su kot izvana objektivnije vidili sve što imamo. Mi koji živimo ovde u ovoj mikroregiji, malo smo subjektivniji i s jedne strane neke naše osobine za jako veliko što držimo, a morebit da gor nisu tako vridne, a s druge strane ne zamemo upamet onakove vridnosti što s vanjskim okom čuda već su vridnije. I ova konferencija je dokazala da zaistinu čuda što je endemično, što je nek ovde u našoj dolini Pinke! Početo od faune i flore, ufamo se da će ov inventar biti dost za to da nam na koncu ovoga projekta ministar ekologije dodili titulu naturpark ili park prirode.

To je glavni i krajnji cilj ovoga ljeta?

– To je jedan od glavnih ciljev, a uprav tako nam je cilj da mi sami sebe uvjerimo, sami sebe nagovorimo da je vridno napraviti sve za spomenuti park prirode. Zato moramo poiskati sve ono što naliže ovu titulu, mislim ovde na to da onda i mi moramo na se zeti čuda dužnosti. Na peldu u tom slučaju neće se smiti ulice soliti u zimi, ali neće se smiti kar s čim špricati sadje ili moramo si bolje čuvati Pinku. Nadalje ćemo se morati smetljem drugačko zalagati kot i s otpadnom vodom, morat ćemo se čuda bolje gledati na svoj okoliš. Polag toga čuda već ćemo imati i pozitivnosti, kad moć ćemo se naticati na takovi funduši, za takove pineze za ke se drugi ne moru naticati. Sad moramo pogledati koliko je u jednom tanjeru, koliko je u drugom tanjeru, pak onda ćemo se moći na kraju odlučiti da ćemo li, kanim li ovo sve na se zeti, ali ne kanim. Vidim da još i dandanas nisu svi u 14 sel jednako složni i ne mislu jednako pozitivno o ovoj temi. Jesu oni ki bolje nek negativnosti ter dužnosti vidu, ali s vekšega za to kad i ne znaju točno što nas čeka. Moramo još naše ljude obavistiti i

spoznati s ovom temom, kad nazadnje to nigdor ne kani da seoska stolica odluči da mi to kanim, a zapravo ljudi za nami to ne kanu.

Misliš da su ljudi zaistinu pripravni bolje paziti, čuvati i zaštititi svoj okoliš?

– Ovde su sad zaistinu cilji da cijelo razmišljanje ljudi u naši seli obrnemo da se otpru drugačko nek je to dosad bilo. More se pogledati u hataru da ovde su hitili smetlje, onde su izvrnuli cigle pak čripe i otpatke, sve ovo drugačko bi morali prlje u glavi nariktati, na mjesto vreći, a zatim u cijelom selu. Ova inicijativa za ov park prirode bi bio, mislim, najbolji forum da se ovo napravi. Za to se moramo s onakovimi informacija obogatiti naše ljude da to budu vidili točno što je ovo, što je čeka, a i što se sve more ovim projektom predviditi i onakove moguće poteškoće zaobilaziti ke nam se grozu, npr. kod Narde, Gornjega Četara, Hrvatskih Šic, Turnja s tim kopanjem lignita. Sad kako izgleda, to bi se moglo parkom prirode zaustaviti da ne dojde do toga rudokopa. Mi se ufamo da je tako, ali sigurno da bi ovo bilo prvo zalaganje suprot rudokopa, kad oficijelno još nigdor se ni gor zeo, mislim u odredjenoj skupščini za ovakov protest. Mi se zalažemo za našu prirodu, za našu okolicu, i s tim skupa bi se zalagali i suprot rudokopa.

Kako koraca dalje projekt?

– Naši znanstveniki su sastavili mali inventar o tom što imamo. Sad bi se ganuli po seli. Svako selo bi napravilo mali forum sa svojimi civilnim društvi, privatniki, poljo-djelci. Onda bi svako selo moglo dopuniti ovu zbirku vridnosti s tim što dovidob nismo upametzeli, s tim što bi hteli u datom naselju još ostvariti. Na kraju bi se ovo napisalo u veliki program u kom bi nikogar ne bi hteli vanostaviti ter bi nam tako mogli reći koji su ti cilji i mogući projekti koji su realni, koji se moru ostvariti i koji se moru skupa ganuti na naticanju i u već sel. Ako pak nij moguće u svi 14 seli, onda bar u 3-4, kad tako bi imali veću šansu što se tiče ulaganja i razvijanja. To je najvažnije, a da bi se u tom slučaju vregli na selo i tablice da pripadamo parku prirode, i to je jedan od ciljev, ali mislim, to bi bio još nek najmanji učinak u cijelom ovom projektu.

Koncert Alena Kopunovića Legetina u Budimpešti

U organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti i predstavništva Hrvatske turističke zajednice u Mađarskoj, 12. travnja u bazilici sv. Stjepana priređen je orguljaški koncert Alena Kopunovića Legetina, umjetnika iz Hrvatske.

Nakon pozdravnih riječi orguljaša spomenute bazilike Lajosa Kolosa, upućenih glavnim organizatorima, tijekom više od jednosatnoga koncertnog programa oglasilo se desetak klasičnih ostvarenja pisanih na orgulje: djela F. Dugana, F. C. T. Duboisa, H. R. Shelleyja, G. Muschele, E. Gigoute, P. E. Fletchera, L. Boellmana, C. Widora, H. Muleta i J. S. Bacha.

O umjetniku valja znati da je 1974. rođen u Subotici gdje pri studijama na struci teorije glazbe i glasovira stječe osnovna i srednjostupanjnska znanja. Nakon studija u orguljaškoj umjetničkoj oblasti kod prof. Ljerke Orčić, 1997. diplomira na Glazbeno-umjetničkoj akademiji u Zagrebu. Već tijekom visokoškolskih studija poznat je kao stalni orguljaš Muškoga seminarara na Šolti, odnosno zagrebačke crkve sv. Marka. Daljnje stručno usavršavanje mu se odvija u klasi prof. E. Ulmann na salzburškome Mozarteumu. Već od 1998. radi populariziranja kulturne baštine bačvanskih Hrvata, u Subotici mu se uručuje «Antuševa» nagrada. U Požegi 1999. postaje orguljašem i zbornim dirigentom crkve sv. Lovre i pontificiranim zborovodom i orguljašem požeške katedrale.

Sudionik je niza festivala i večeri kao što su: Zagrebački ljetni festival, Festival sv. Marka, Makarskoga kulturnog ljeta, Rapskih večeri, Varaždinskih baroknih večeri, Osorskih glazbenih večeri te Požeških orguljaških večeri.

Nastupao je u Beču, Budimpešti, Rimu, Beogradu, Kotoru, Ljubljani i Subotici.

Autor je više snimaka na Hrvatskom radiju i televiziji. Godine 2001. stječe status samostalnog umjetnika. Sada je orguljaš požeške Glazbene srednje škole.

U prilog i za diku mu služi što je u 2004./05. nastavnoj godini sudjelovao u liturgijskoj glazbenoj klasi maestra V. Miserača, na rimskome Papinskom glazbenom crkvenom institutu, nadalje na orguljskoj struci maestra p. T. Fluryja.

Od njegovih brojnih dirigiranja spominjemo: Magnificat (Bach), Stabat Mater (Pergolesi), Te Deum (Charpentier), Misa svete Cecilije (Gounod).

Marko Dekić

Jačkarni zbor iz Rovinja na gostovanju u Gradišću

Za lanjskoljetošnjim gostovanjem u austrijskom Gradišću, Pandrofu, Cogrštofu, Trajštofu, Hrvatsko kulturno društvo Franje Glavinića iz Rovinja krajem prošloga mjeseca je boravilo na trodnevnoj turneji u Gradišću. Goste, oko trideset jačkarov, u pratnji sa starim poznanikom Gradišćancev dr. Đurom Vidmarovićem, 30. marcijuša, petak, su primili u koljnofskom kulturnom domu seoski i manjnski zastupnici. Uvečer pri prijateljskom večeru u izvedbi gostujuće grupe su mogli nazočni čuti većinom istarske melose ter sakralne i rodoljubne pjesme uz dirigiranje profesorice Nataše Maruškić. Potom je za vrime sprijeteljevanja svirao mjesni tamburaški sastav Goranci. Drugi dan su gosti pohodili i pogledali znamenitosti grada Šoprona, pod peljanjem tamošnjega predsjednika Hrvatske manjnske samouprave dr. Franja Pajrića, a bili su i na razgledavanju Széchenyijevoga dvorca u Cenki. Vraćajući se u Koljnof, u pivnici vinara Atila Pajrića kušane su najbolje koljnofske kapljice. U 18 uri se je začela maša u Hodočasnoj crkvi Blažene Dvice Marije ku su jačkama oblikovali pjevači iz Rovinja.

Zadnji dan gostovanja je potrošen u malo južnijoj pokrajini, s koncertom u židanskoj crkvi, kade je izvodjače primio seoski farnik Štefan Dumović, ali su putnici upoznali i grad Kiseg. Tamo je je o varošu informirao donedavni predsjednik Hrvatske manjnske samouprave Karol Meršić. Ovde se je zapravo skončao trodnevni boravak Rovinjcev ki su pred gradišćanskom turnejom jur bili na gostovanju u Pagu, Novalju i Zadru, a vjerujemo da su lipe spominke odnesli domom i iz našega kraja.

-Tiho-

Foto: Geza Völgyi st.

Predaja darov (sliva koljnofski načelnik Franjo Grubić, tajnik Društva Stjepan Lukavečki i predsjednik HKD-a prof. dr. Branimir Crljenko

PEČUH – U organizaciji Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe, u Klubu je 18. travnja održana književna večer u sklopu serije večeri naslova Suvremeni hrvatski pjesnici. Ovoga je puta domaćica večeri lektorica hrvatskoga jezika na Odsjeku za kroatistiku i rusistiku pečuskoga Filozofskoga fakulteta Sveučilišta magistrica Katja Bakija govorila o nedavno preminulome hrvatskom pjesniku Slavku Mihaliću. Predavanje je imalo naslov Majstor je ugasio svijeću. Mihalić se rodio u Karlovcu 16. ožujka 1928. godine, a preminuo je ove godine 5. veljače. Čitav svoj vijek pjevao je iz romantičarskog položaja barda i vrlo moćno zagospodario prostorom hrvatskoga pjesništva u poraću. Bio je ponajprije pjesnik osjećanja egzisten-cijalne tjeskobe, pomirenja s neizbježnim, straha, ali i ljubavi i slobode – pjesnik vječnih i univerzalnih lirskih rekvizita koji se ozbiljnošću svoga pjeva svrstao uz velikane hrvatske poezije. U svome lirskom govoru nije eksperimentirao, nego je vrlo rano pronašao svoj pravi glas i bio lirskim glasnogovornikom naraštaju književnika okupljenih oko časopisa Krugovi. Autor je dvadesetak pjesničkih zbirki, a kao novinar i urednik pokrenuo je tri književna lista: Tribina, Književna tribi-na, Most – The Bridge, i bio im je glavni urednik. Tajnik biblioteke Pet stoljeća hrvatske književnosti, glavni urednik Akademijina časopisa Forum i sastavljač više antologija. Pjesme su mu prevedene na 25 jezika, a sam je prepjevao na hrvatski jezik nekoliko tisuća stihova, naglasila je između ostaloga u svom predavanju Katja Bakija.

Trenutak za pjesmu

Veselko Koroman

Veličine

Zamisli iglu
tanju od paučine.

Onda njezino tijelo
koje raste vijekovima
od ušica navíše
sve tanje i tanje
do uha planine.

Te iglin vrh
i u njemu vjetar:
svu pučinu ljudstva.

Fotoizložba Mire Andrića

U budimpeštanskom Józsefvárosu, 11. trnja, u organizaciji Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti, Hrvatske turističke zajednice u Mađarskoj i Mađarskoga prirodoslovnog muzeja, otvorena je velebna izložba fotoumjetnika Mire Andrića Svijet hrvatskoga podmorja.

Pošto je ministrica savjetnica Veleposlanstva Melinda Adam pozdravila u lijepom broju okupljenu publiku, za «uvertiru» predložila je gledanje kraćeg filma o Hrvatskoj. Kao što suorganizator, upravitelj Muzeja dr. István Matskási reče, filmska projekcija pridonijela je približavanju gledatelja šarolikomu svijetu hrvatskoga podmorja predstavljenog u izloženim slikama, umjetničkim sagledavanjem autora Mire Andrića. Posebno pozdravljajući veleposlanika Ivana Bandića, predao mu je riječ.

„Pripala mi je čast i lijepa prigoda da vas pozdravim u prostoru koji je zaista nadahnut i opredijeljen za ovovrsnu izložbu. Zahvalan sam muzeju, domaćinu na ustupljenosti što ovdje možemo predstaviti djelić lijepe naše Hrvatske. Autora ove lijepe priče Miru Andrića poznajem već dugo godina. Od srca se radujem da ga mogu pozdraviti i što ovaj dio svoje priče dijeli s nama. Malo mu i zavidim što je otišao u ljepši dio svijeta, a nama ostavio današnju stvarnost, nešto manje ljepšu. Ali njemu je Bog dao taj dar da može pronaći takvu ljepotu koja se nalazi u slikama oko nas. Želim mu da nastavi ovim lijepim putem. Hvala njemu kao i svim onima koji su pomogli u pripremanju i pridonijeli da se ova izložba osmisli, ostvari u Budimpešti. Posebno zahvaljujem predstavništvu HTZ-a, gosp. Marinu Skenderoviću kao i svima onima koji su na neki način sudjelovali na ovom projektu. I ovo je jedan djelić, mozaik daljnjih

dobrih i prijateljskih odnosa dviju država, Hrvatske i Mađarske. Svima nama ostaje obveza pa i nekovrsna poruka da pokušamo sačuvati ovu prirodu i za buduće naraštaje, prirodu koju nam Miro, ovako na dlanu, nudi i koje nismo svjesni, koju možemo zahvaliti samo Bogu što nam ju je podario, da se divimo njoj ne samo na slikama već i u prirodi kao turisti. I ovim putem pozivam drage goste iz Mađarske na hrvatsko more i, naravno, da upoznaju Hrvatsku. Dobro nam došli. Uživajte u snimcima hrvatskog mora, hrvatske zemlje pa i u okusima, na licu mjesta, hrvatskih ića i pića” – rekao je na koncu svoga službenog otvaranja izložbe veleposlanik Ivan Bandić.

Pridruživši se veleposlaniku, autor Miro Andrić zahvalio je organizatorima na moguć-

nosti izlaganja, nazočnima na posjetu i napose upravitelju Muzeja, da se ova ljepota i dio prirode prikaže u ovom ozračju. I ove će fotografije, snimljene na Mljetu, kod Dubrovnika, na Korčuli i drugdje, zacijelo potaknuti ljude da se posveti više pozornosti tome moru koje nestaje, nama, čovječanstvu, koje također polako nestaje. I na koncu izrazio je nadu da će se možda ponovno vidjeti u tome čudnome plavom svijetu.

O zaljubljeniku fotoaparata i tih snimaka valja reći da mu je Bog dao talent koji razlikuje obične smrtnike od onih koji fotografiranjem hvataju trenutak od onih koji te trenutke ovjekovječuju za sve nas. Autor je zrak zamijenio vodom, i okušao se u podvodnoj fotografiji u kojoj svako okidanje na fotoaparatu hvata krajeve podmorske fantastike. Prepoznatljiva mu je likovna poetika, njegov rukopis koji donosi mineralni mir podmorja s gotički ukočenim koraljima i živo promičućim heraldičkim likovima životinja, poput drhtavih meduza, kozica krhkih tijela, ljupkih zvijezda i dostojanstvenih konjica koji lagano klize. Ovaj krajobraz i njegovi stanovnici u glavnoj su ulozi usred šutnje vječnosti. Snimanjem podmorja autorova intervencija i završava, a nama daruje svoju radost otkrića i poruku: kako sačuvati svu tu baštinu za naše potomstvo.

Miro Andrić dobitnik je brojnih nagrada i priznanja. Primjerice: Priznanje Međunarodnog festivala filma i videa za najbolji film u kategoriji turističko-tradicionalističkog žanra, reportaže za film «More Endema», 2006; Nagrada «Večernjakov ekran» za najbolji dokumentarni film «Hrvatsko podmorje», 2006; Europska federacija turističkih novinara (Rim) dodijelila mu je povelju FEST. Priznanje filmu «Hrvatsko podmorje – Mljet» na Međunarodnom festivalu turističkih filmova «Vjetar putovanja» u Jalti, 2005. godine.

Marko Dekić

Bogatstvo ...

Starija skupina KUD-a „Mohač” početkom godine na susretu Antologija mađarskoga narodnog plesa u budimpeštanskoj Thaliji, kao jedino hrvatsko društvo u kategoriji izvornih skupina, svojom koreografijom Veseo i tužan Semartin dobila je priznanje „Izvanredno društvo”

UMOK, SAVSKI MAROF – Ispraznit će se selo ovoga vikenda, pokidob na trodnevnu turneju putuju u Hrvatsku člani Hrvatskoga kulturnoga društva *Kajkavci*. Umočani su jur osmo ljeto, prik Hrvatske matice iseljenika, povezani s KUD-om *Januševac* u Savskom Marofu i odonda su redovne i izmjene u gostovanju. Gradišćanci će u svojem folklornom programu domaćinom pravoda predstaviti i tamburaške pjesme s najnovijega albuma *Mi smo Kajkavci*.

LANČUG – Hrvatska manjinska samouprava sela Lančuga 14. travnja 2007. godine u 20 sati priredila je Hrvatski bal koji je održan u mjesnom domu kulture. Okupljene goste zabavljao je Orkestar Badel.

JUŽNO GRADIŠĆE, SISAK – Na privatnu inicijativu uglavnom južnogradišćanske mladine, 1. majuša kih osamdeset ljudi se gane na put u Sisak, na koncert Marka Perkovića. U našoj regiji Thompson je jako popularan, jur dva put su ga pokušali Petrovišćani pozvati na koncert u Pinčenu dolinu. Dovidob neuspješno. Sad se je nudila sjajna prilika, obožavatelji su spremni i većsto kilometar putovati da bi bili nazoči pri promociji najnovijega Thompsonovoga albuma *Bilo jednom u Hrvatskoj*, na spomenutoj štaciji.

NARDA – Projdući tajedan se je ganuo u dotičnom selu tamburaški tečaj na inicijativu mjesne Hrvatske manjinske samouprave. Pohodnici su ne samo školari nego i odrasčeni, a podučava ih petrovski majstor Rajmund Filipović.

KERMEND – Omladinska pop-grupa s petrovskim pjevačem Erikom Škrapićem je na početku miseca izdala svoju prvu CD-ploču, ka je promovirana u Budimpešti. U tom gradu 20. aprila, petak, su prvi put i uživo obradovali svoje ljubitelje, kao predorkestar stare ugarske rokformacije EDDA.

JURSKO-MOŠONSKO-ŠOPRONSKA ŽUPANIJA – Županijska hrvatska manjinska samouprava je održala svoju sjednicu 18. aprila, srijedu, u Juri. Na ovom sastanku je izabran Matija Šmatović, potpredsjednik ovoga političkoga tijela da zastupa hrvatske interese i u županijskoj skupščini. Uza to su odabrani i člani financijskoga odbora u osobi Marije Nović-Štipković iz Kemlje, Agice Sárkózi iz Koljnofa ter Joška Egrešića iz Horpača ki je ujedno postao i predsjednik odbora.

Dravsko proljeće

Privremeni granični prijelaz između Starina i Sopja

U Lukovišću, Starinu i Sopju 14. i 15. travnja održana je dvodnevna međunarodna smotra hrvatskog folklor pod nazivom Dravsko proljeće. Manifestacija, koja bi po želji organizatora trebala biti nastavljena i sljedećih godina, može se pohvaliti s nekoliko kurioziteta: nikada do sada ulicama ovih malih podravske naselja nije sviralo, pjevalo i plesalo tako mnogo ljudi, uz to sada je prvi put otvoren granični prijelaz između Starina i Sopja i prvi put su kulturno-umjetnička društva prešla brodom preko Drave, jedan drugome u goste. U dva dana bilo je događanja dosta možda i za cijeli mjesec. Dane stare hrvatske tradicije u obje zemlje posjetili su i visoki gosti i popratila ih je prilična medijska pozornost. Time je postignut jedan od najvažnijih zajedničkih ciljeva organizatora: ukazati na realnost i životnost ideje o izgradnji mosta preko Drave i otvaranju stalnoga graničnog prijelaza. Organizatori Dravskoga proljeća bili su Kulturno-umjetničko društvo Tanac iz Pečuha, Lukovišće, Starin i Općina Sopje, a manifestaciju je potpomogla Nacionalna kulturna zaklada Mađarske.

Te subote i nedjelje bilo je i vrijeme odlično, kao naručeno za ulične manifestacije, a temperatura visoka, više ljetna nego proljetna. Vrućina nije obeshrabrila ni plesače ni svirače: oko 13 sati krenuo je mimohod KUD-ova ulicama Lukovišća. Na postajama, gdje su ih čekali gostoljubivi mještani s hladnim pićem i pecivom, predstavili su svoje umijeće KUD Jelisaveta iz Jalžabeta (Hrvatska), Tanac, plesači lukoviške osnovne škole, KUD Podravina iz Barče i Biseri Drave iz

Starina. Poslije trosatnog mimohoda svirači i plesači prešli su u Starin, gdje im se pridružilo i KUD Podravec iz Sopja (Hrvatska), pa su tako u još većem broju zaplesali i zapjevali starinskim ulicama. Starinci su ih oduševljeno prihvatili i ugostili na nekoliko postaja duž glavne ulice.

Glavni kulturni program počeo je u 20 sati u obnovljenom i ukusno uređenom domu kulture. U gledalištu su zauzimana mjesta već satima prije, do početka nastupa dvorana je popunjena do zadnjega stolca, a stajalo se i u vratima. Nazočne je pozdravila Jadranka Telišman, konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, te je izrazila zadovoljstvo s činjenicom da se u ovim krajevima njeguju hrvatski

običaji. Obećala je svu pomoć konzulata u ovoj i u svim drugim aktivnostima.

Predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp osvrnuo se na posjet Starinu otprije 35 godina. Izrazio je žaljenje što je stanovništvo ovih sela ostarjelo i što sada nema toliko mladih kao prije tri desetljeća. On je isto pozdravio zamisao da Dravsko proljeće preraste u tradicionalnu smotru.

Dr. Barbara Šajić, načelnica sela Starina, u svome starinskom, ali i u sopjanskom govoru drugog dana smotre naglasila je potrebu da nas predivna rijeka Drava više ne razdvaja, nego da nas spaja. Zamolila je predstavnike državnih vlasti da nađu rješenje za izgradnju mosta.

Približno dvosatni program protekao je u odličnom raspoloženju, uza svesrdnu potporu gledatelja. Nakon nastupa KUD-ova orkestar Tanac do ponoći svirao je za ples. Dulje se nije moglo jer se u nedjelju već u 10 sati kretalo brodom za Sopje. Brod je do podneva u dva navrata prenio ukupno stotinjak plesača, svirača i uzvanika. S njima je prešlo i nekoliko starijih Starinaca koji imaju rodbinu u susjedstvu preko Drave, a desetljećima nisu imali prilike da ih posjete. Sada,

barem za ta dva sata „zabranjena rijeka“ postala je slobodna za plovidbu. U Sopju je program počeo svetom misom, a nastavljen mimohodom KUD-ova. Sudjelovali su Tanac, Biseri Drave, Seljačka sloga iz Turanovca, Pjevačka skupina iz Donje Bebrine, Pavo Gadanji i njegovi mladi gajdaši iz Mađarske te više naraštaja KUD-a Podravec iz Sopja. Otvarajući Dravsko proljeće, Stjepan Feketić, župan Virovitičko-podravske županije, rekao je: „Moram naglasiti da ako dopustimo da naši novi naraštaji zaborave korijene našega narodnog bića i ako zaborave izvor na kojem se napajao duh naših starih, a na kojima su se uvijek iznova dizali nakon osobnih i narodnih tragedija, oni nam to neće oprostiti. Prije ili kasnije spoznat će se da jedine prave vrijednosti očuvanja Hrvatsva jesu jezik, tradicija, običaji, ljubav i prijateljstvo. Poštovanjem svojih hrvatskih korijena i tradicijskih vrijednosti ne umanjujemo i ne oduzimamo pravo drugima na isto, ali nikako ne smijemo zaboraviti značaj svojih vrijednosti.“

Starinci i Pečušci su se vratili na lijevu obalu Drave poslijepodne u 17 sati, a oprostili su se od Sopjanaca s obećanjem da će se započeta tradicija nastaviti. tk

KOLJNOF – Prvoga majuškoga vikenda u ovom selu će gostovati školari i pedagogi osnovne škole iz Buševca. Kako nas je informirala Agica Sárközi, direktorica koljnofske škole „Mihovil Naković“, u okviru trodnevnoga susreta dojt će zvana druženja ter kulturnoga programa i do sadržajnoga izleta u okolici. Planiran je posjet Fertőrákosu, poiskat će se spomin-mjesto Paneurop-skoga piknika, a brodarenje na Niuzaljskom jezeru je takaj vabljliva točka gradišćanskoga vikenda. U mjesnom kulturnom domu 4. majuša, petak uvečer, će biti održano i trodržavno spravišće hrvatskih školarov iz Beča, Koljnofa i Buševca. Kako je poznato, za ovu suradnju je potpisano Pismo namjere „Zajedno u Europi“, u bečkom Gradišćanskohrvatskom centru na početku ljeta. Po tom će dica iz svake škole dobiti mogućnost da pomoću filmov, plakatov predstavljaju svoje naselje ter školu.

OSIJEK – ŽK Osijek u suradnji s Trgovačkom i industrijskom komorom Hajdu-biharske županije, od 19. do 20. travnja organizira poslovni posjet gospodarstvenika Osječko-baranjske županije Debrecinu. U sklopu posjeta održat će se bilateralni poslovni razgovori hrvatskih i mađarskih gospodarstvenika. Poslovni razgovori će se održati za trajanja izložbe Hajdú-Expoa od 20. do 22. travnja u Debrecinu. Na izložbi će biti predstavljeni proizvodi iz raznih djelatnosti, od gradnje do tehnologije zasjenjivanja.

BUDIMPEŠTA – Imovina 253 investicijska fonda u Mađarskoj dosegla je u ožujku novu rekordnu razinu od 2,619 milijardi forinti ili 10,6 milijardi eura, podaci su tamošnje fondovske asocijacije Bamosz. Imovina je na mjesečnoj razini povećana za 165 milijuna eura ili 1,6 posto, s time da na svježiji prtok kapitala u fondove otpada 130 milijuna eura, a ostatak na ostvareni prinos. Imovina novčanah fondova povećana je u ožujku za 73 milijuna eura ili 2,2 posto, na ukupno 3,35 milijardi eura, a imovina dioničkih fondova bilježi rast od 0,6 posto ili 8,5 milijuna eura, na ukupno 1,25 milijardi eura. Nekretinski fondovi potkraj ožujka raspolagali su sa 2,3 milijarde eura ili petinom ukupne imovine svih investicijskih fondova u zemlji. (Bankamagazin)

Mjesec hrvatskoga jezika, kulture i znanosti u HOŠIG-u

Od 16. do 24. travnja u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učenicom domu u Budimpešti održani su tradicionalni školski programi kao dio sadržaja obilježavanja Mjeseca hrvatskoga jezika, kulture i znanosti u HOŠIG-u. Tako je 16. travnja u predvorju škole nastupilo splitsko Kazalište mladih s predstavom «Tajni jezik», 18. travnja u školskoj knjižnici predavanje na temu Hrvatski znanstvenici održao je ravnatelj požeške gimnazije, ustanove s kojom budimpeštanska hrvatska škola ima plodnu dugogodišnju

suradnju. U znaku natjecanja iz hrvatskoga jezika i književnosti bio je 19. travnja, a 24. travnja u školskome predvorju nastupio je pjevački zbor iz Trogira. Učenici i djelatnici škole 25. travnja mogli su u školskoj knjižnici sudjelovati predstavljanju knjige dr. Ernesta Barića «Rode, a jezik?», a 26. travnja organizirana je metodička radionica koju je vodila lektorica bajske učiteljske škole Nada Zelić. (Opširnije u narednim brojevima Hrvatskoga glasnika.)

Ponosimo se njima

U budimpeštanskome sjedištu Hrvatske državne samouprave, nakon u siječnju provedenog uspješnog pismenog natjecanja iz hrvatskog jezika i književnosti naših srednjoškolaca, u okviru tzv. Zemaljskoga srednjoškolskog nastavnog natjecanja, kako nam je priopćila Magdalena Šibalin, odgovorna referentica pri Zavodu za obrazovanje, ovog je puta na početak usmenog dijela čekalo pet učenika naših dviju srednjoškolskih ustanova: dvoje iz Pečuha, troje iz Budimpešte.

Nakon podjele rednih brojeva (bez objave osobnih imena i škole iz koje su natjecatelji) zaredali su se odgovori na postavljena pitanja članova prosudbenog odbora: Matilde Bölcs, Tomislava Krekića i Stipana Karagića.

Na kraju se učenicima uime prosudbenog odbora obratila njegova predsjednica Matilda Bölcs: „Sretna sam što u današnje vrijeme naša hrvatska mladež toliko voli i cijeni hrvatsku književnost. Posebno su nas obradovala saznanja da vas zanimaju literarna ostvarenja naših tuzemnih pisaca i pjesnika. Vaši sadržajni i tematski raznoliki odgovori su nas uvjerali i u tom pogledu da za one koji žele dalje studirati u okvirima jezične i književne oblasti, odnosno žele steći visokoškolsko obrazovanje, trebaju još dopunski usavršiti svoja dosadašnja znanja. Želeći vam

i nadalje uspjehe te da ostanete ljubitelji pisane nam hrvatske materinske riječi, svima vam čestitam. Onima pak koji će se opredijeliti za druge struke i zvanja, također želimo mnogo uspjeha. Trebate znati da ste na temelju svojih spoznaja među naših srednjoškolskim natjecateljima iz hrvatskog jezika i književnosti najistaknutiji u Mađarskoj. Hvala organizatorima i domaćinima te školama iz kojih ste došli.”

Uime organizatora učenicima i prosudbenom odboru zahvalila je i gđa Šibalin.

Budući da su konačni rezultati natjecanja priopćeni kasnije, tek sada možemo obznaniti da je I. mjesto, na temu: pejzaži u hrvatskoj književnosti, pripalo *Viktoru Kekešiju*, učeniku iz HOŠIG-a; II. mjesto, na temu: hrvatski pjesnici u Mađarskoj, *Lili Trubić*, učenici iz Pečuha, III. mjesto, na temu: ilirizam, *Branku Kovaču*, učeniku iz HOŠIG-a, IV. mjesto, na temu: domoljublje, *Idi Subašić*, učenici iz Pečuha, a V. mjesto, na temu: selo u hrvatskoj književnosti, *Jeleni Baltin*, učenici HOŠIG-a.

Navedeni učenici za svoj trud zasluženo su dobili najbolju ocjenu, što znači da su iz hrvatskoga jezika i književnosti oslobođeni polaganja mature. Posebna diploma bit će im uručena 5. lipnja 2007. godine.

M. D.

Izradila: Dijana Kovačić
iz Fiečhaza

Povijest igara koje svi vole

MLIN Najveću popularnost doživio je u srednjovjekovnoj Europi. Sličnu igru poznavali su već i Židovi: u sinagogi u Kafarnaumu i antičkome trgovištu u Galileji pronađeno je polje za igranje mlina.

IGRAĆE KARTE Priča kaže da su karte izmišljene za zabavu francuskom kralju Karlu VI. Pomni su istraživači, međutim, zaključili da je pradomovina karata Azija, i to Kina, gdje su se razvile iz pločica domina. Zapad ih je upoznao u 14. ili 15. stoljeću. U većini europskih zemalja tada se kartanje zabranjivalo pod prijetnjom visoke novčane kazne, barem u radnim danima, jer bi ljudi zbog kartanja posve zanemarili svoj posao.

Prve karte u Italiji i Španjolskoj nosile su oznake mačeva, kupa, štapova i denara, kao današnje karte za briškulu. Oznake srca, bundeva, listova i žirova potječu iz Njemačke, a pik, tref, herc i karo izvorno su francuski znakovi. Svi su oni imali nekakvu simboliku koju zasad nitko, na žalost, nije uspio razjasniti. Pik je izveden iz vrška koplja koje je bilo atribut vitezova, a srce, kao i danas, povezivalo se s ljubavlju i hrabrošću. Stare karte imaju veliku vrijednost zbog zanimljivo graviranih likova, i katkad su prava umjetnička djela. Ti su se likovi izmjenjivali i prilagođavali određenim povijesnim trenucima. Kraljevi su često predstavljali prave kraljeve, dame mitološke i biblijske junake, a dečki čuvene vitezove iz legendâ, poput Rolanda ili Lancelota.

MONOPOLY Igra se po načelu kupovanja i prodavanja posjeda, te svih transakcija koje iz toga proistječu. Osnovni je cilj igre zaraditi što veću hrpu novaca! «Tata» Monopolyja je Charles Darrow iz Pennsylvanije, koji je kao nezaposleni inženjer smislio tu igru 1935. godine i ponudio je tvrtki Parker Brothers. Tvrtka ju je najprije odbila, ali je poslije, srećom, spoznala pogrešku.

Regina Varga, 8. r., Petrovo Selo

Alex Škrapić, 7. r., Petrovo Selo

Anica Zorica Timar, 1. r., Petrovo Selo

Oglas za škole

Hrvatska državna samouprava (HDS) poziva sve dvojezične hrvatske škole i škole s predmetnom nastavom da prijave svoje učenike 5. – 12. razreda za sudjelovanje u jezičnom i folklorno-tamburaškom taboru u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata u Mađarskoj na otoku Pagu.

Termin održavanja jezičnog tabora: 17. lipnja – 24. lipnja (nedjelja – nedjelja).
Termin održavanja folklorno-tamburaškog tabora: 24. lipnja – 1. srpnja (nedjelja – nedjelja)

Cijena sudjelovanja u taboru (smještaj, prehrana, troškovi zanimanja): 15.000 Ft/osoba.

Odluku o sufinanciranju putnih troškova sudionika u taboru donijet će Skupština Hrvatske državne samouprave.

Rok prijave: 11. svibnja 2007.
Prijaviti se možete pismeno na adresu: Hrvatska državna samouprava 1089 Budapest, Bíró L. u. 24.
E-mailom: hksamouprava@chello.hu

OSIJEK – ŽK Osijek organizator je zajedničkog nastupa hrvatskoga gospodarstva na 27. Međunarodnom sajmu Pécs Expo koji će se održati od 17. do 20. svibnja u Pečuhu. Ove će se godine na 120-ak četvornih metara unutrašnjeg izložbenog prostora predstaviti šest hrvatskih tvrtki. Na sajmu se očekuju izlagači iz osam zemalja svijeta i zbratimljenih gradova Pečuha.

NATJEČAJ

Sukladno Odluci Skupštine Hrvatske državne samouprave, Ured Hrvatske državne samouprave raspisuje natječaj za sufinanciranje djelatnosti mjesnih hrvatskih samouprava, mjesnih hrvatskih ustanova i mjesnih hrvatskih udruga.

Pravo natjecanja imaju sve mjesne hrvatske samouprave, mjesne hrvatske ustanove i mjesne hrvatske udruge. Mjesne hrvatske ustanove i mjesne hrvatske udruge uza svoju molbu dužne su priložiti i suglasnost mjesne hrvatske samouprave. Svaki natjecatelj ima pravo podnijeti samo jednu molbu. Novčanim sredstvima Hrvatske državne samouprave sufinancirat će se dolje navedeni sadržaji koji će biti ostvareni u 2007. godini: kulturne priredbe regionalnoga karaktera, dječji i omladinski tabori, vjerska djelatnost, terenska i znanstvena istraživanja kojima je svrha proučavanje i publiciranje mjesnoga kulturnog naslijeđa, kupnja glazbala i narodnih nošnji.

Pri dodjeli sredstava u prednosti će biti oni natjecatelji čiji ponudeni sadržaji imaju tradiciju, te sadržaji koji će se ostvariti u drugim regijama (npr. turneja, gostovanje itd.) ili u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata iz Mađarske u Vlačićima.

Uz molbe molimo priložiti:

plan rada natjecatelja za 2007. godinu, proračun natjecatelja za 2007. godinu, opis programa (sadržaja) za koji se traži potpora na hrvatskom jeziku, opširan proračun programa (sadržaja), suglasnost mjesne hrvatske samouprave.

Rok za dostavu molba: 11. svibnja 2007. godine.

Molbe molimo poslati na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave: 1089 Budimpešta, Ul. Lajosa Bíróa 24.

Pozdravili svoje „starimame i starijape“

Izrazom „treća dob“ obilježavamo umirovljeničko razdoblje. Kako ljudi doživljavaju tu dob, ovisi i o tome kako ih cijene mlađi naraštaji, postupaju li prema njima s poštovanjem, ljubavlju, strpljenjem. Ima mnogih koji su u trećoj dobi vrlo aktivni pa tako i Keresturkinje, koje mnogo rade za hrvatsku zajednicu sela. Priređuju stare običaje, već dugi niz godina pjevaju skupa i nastupaju u okolnim mjestima, podučavaju mlade na već zaboravljene ručne radove, peku kolače i ugođaju djeci.

U Keresturu 15. travnja bio je posvećen njima, taj dan su bili proslavljeni umirovljenici, želeći tim malim gestom istaknuti koliko su oni važni za selo.

Načelnik sela Lajoš Pavlic pozdravio je sve okupljene i spomenuo važnost načina življenja od rođenja do smrti, jer nisu važni datumi rođenja i smrti koji su naznačeni na grobu, već ona crtica između njih koja znači sadržaj tog života.

Polaznici dječjeg vrtića spremali su se kratkim programom, a osnovnoškolci su obradovali publiku raznovrsnim nastupima, modernim plesom, pjevanjem, recitacijama, a najveći uspjeh imao je kratak igrokaz na kajkavskom narječju «Kako je Mariška lovila Blaža».

Na programu je nastupio i mjesni ženski pjevački zbor te «Sumartonski lepi dečki».

U Keresturu od ukupnog broja stanov-

ništva jedna trećina pripada trećoj dobi. Samouprava njihov život nastoji olakšati službom kućne njege te dostavom hrane u njihove domove.

Beta

*U igrokazu
Kako je Mariška lovila Blaža
glume Fani Budai i Tomo Kočiš*

Šport

Hrvatsko-mađarskoj kandidaturi nijedan glas za Euro 2012. u nogometu

Ovako se navijalo u budimpeštamskom HOŠIG-u

Nogomet

Prošlog tjedna hrvatski športaši nisu bili toliko uspješni koliko smo očekivali.

Nakon višemjesečnog iščekivanja, najprije hrvatsku, ali i mađarsku javnost iznenadila je odluka IO UEFA-e na zasjedanju u Cardiffu da se podupre zajednička kandidatura Poljske i Ukrajine koje će biti domaćini Eura 2012. Prema službenoj obavijesti Poljska i Ukrajina već u prvome krugu dobile su više od pedeset posto plus jedan glas, osam od ukupno 12 glasova, čime je sve odlučeno. Italija je dobila četiri glasa, unatoč tome što je stručno povjerenstvo, koje daje prijedloge, na prvo mjesto stavilo zajednički natječaj, Hrvatska i Mađarska nisu dobile nijedan glas.

Prema nekim medijima, očito je da su Hrvati i Mađari te Talijani ipak podcijenili dvije velike zemlje s golemim tržištem. K tome bismo dodali i mišljenje prema kojemu je ponovno izašlo na vidjelo da će mali narodi ostati uvijek mali, a veliki će biti veliki, oni će i nadalje odlučivati. Nameće se i razmišljanje da nije riječ o športskoj odluci, nego o nečem posve drugom, o političkim i gospodarskim kalkulacijama. Nije dovoljna ljubav prema nogometu, predanost i ustrajnost. Hrvatska, ali i mađarska javnost, barem jedan dio, osjećamo se u najmanju ruku razočaranima, možda i prevarenima.

Naše nade i očekivanja pokazale su se naivnima iako je teško posumnjati u to da su obje strane učinile sve što su mogle. No, to nije uvijek dovoljno, znamo to i iz športa, ali i našega svakodnevnog života. Stoga treba ići dalje, raditi na tome kako bismo izbjegli slična iznenađenja.

Tenis

Hrvatska poražena od Njemačke

Hrvatska Fed Cup reprezentacija potkraj prošloga tjedna poražena je u Fürthu od Njemačke.

Prvi dan dvoboja završio je omjerom 1 : 1 u pobjedama iako su Hrvatice propustile priliku povesti s 2 : 0. Najprije je Jelena Kostanić-Tošić pobijedila za sat Sandru Klösel sa 6 : 3, 6 : 1, a potom je Ivana Lisjak, u neizvjesnom i dvostruko duljem nadmetanju izgubila od Anne-Lene Grönefeld sa 6 : 3, 3 : 6, 5 : 7. Drugog dana Anna-Lena Grönefeld uvjerljivom igrom pobijedila je najbolju hrvatsku igračicu Jelenu Kostanić-Tošić sa 6 : 4, 6 : 3, Ivanu Lisjak pobijedila je Tatiana Malek sa 6 : 2 i 6 : 3.

Pošto su Njemice bez izgubljenog seta došle do drugog i trećeg boda, na kraju dvoboj parova dobio je ekshibicijski karakter. Njemački par Andrea Petković i Tatjana Malek svladao je hrvatsku kombinaciju Jelena Kostanić-Tošić/Sanja Ančić sa 6 : 3, 6 : 7 (7), 6 : 3, te tako potvrdio već prije osiguranu ukupnu pobjedu. Goran Prpić nije imao previše izbora, Karolina Šprem mu je otkazala, a u Fürthu su se ozlijedile najprije Sanja Ančić (ipak je zaigrala u parovima), a zatim i Petra Martić. Hrvatstvu sada opet očekuje razigravanje za ostanak u Svjetskoj skupini II.

Za ostanak u Svjetskoj skupini II. Hrvatska će igrati 14. i 15. srpnja, a suparnika ćemo doznati u srijedu (nakon zaključenja našega tjednika), nakon ždrijeba u Londonu. Moguće suparnice jesu Slovačka, Australija i Kanada, Srbija, Ukrajina, Argentina i Tajvan. S. B.

KOLJNOF, NAŠICE, METKOVIĆ –

Ženska klapa *Golubice* sve bolje je poznata ter ujedno i popularna u našoj matičnoj zemlji. Pokidob šopronska Hrvatska manjinska samouprava ima dugoljetošnje veze s gradom Našice, delegati toga varoša su bili pozvani i na šopronski Hrvatski bal početkom ljeta. Ondje su čuli i vidili koljnofske žene jačiti i brzo su se odlučili da će je pozvati dobrom prilikom. Golubice su tako nastupale 12. aprila, četvrtak, u našičkoj školskoj i športskoj dvorani skupa s jačkarnimi zbori iz okolišnih naselja ter domaći tamburaši, ke je peljala Marina Kopri. Priedba je bila organizirana za dobrovoljne svrhe, za jednu mjesnu ženu ka je bolesna od raka. Golubice se trenutačno pripravlaju jur na drugi nastup, koji je predviđen 11. majuša, petak, u Metkoviću. Koljnofke putuju na dvodnevnu turneju na poziv staroga poznanika, koreografa Vida Bagura.

JURA – Marijansko shodišće Gradišćanskih Hrvatov ljetos će se održati 6. maja, nedilju, u deseti ura u jurskoj katedrali. Ovput će mašu celebrirati mons. Ivan Prendja, zadarski nadbiškup, a za muzičko oblikovanje su zaduženi zbor i tamburaši Bijeloga Sela (iz Austrije). Otpodne, u 14 uri će biti marijanska pobožnost ku će predvoditi mag. Branko Kornfeind, pandrofski farnik.

PETROVO SELO – Igrokazačko društvo Petrovoga Sela 22. aprila, nedilju, je još jednoč predstavilo svoju kazališnu komediju *Pansion Schöller* na domaćoj pozornici, u ovoj sezoni jur deveti put. Kako smo čuli, naši glumci su prilikom peštanskoga nastupa dobili i poziv na Medjunarodni kazališni festival u Opatiju, koji će se održati krajem majuša. Pokidob ta termin kazalištarcem ne odgovara, umjesto toga u ljeti će posjetiti otok Pag. U majušu se očekuje u našem selu i gostovanje kazališne grupe iz Hercegovca.

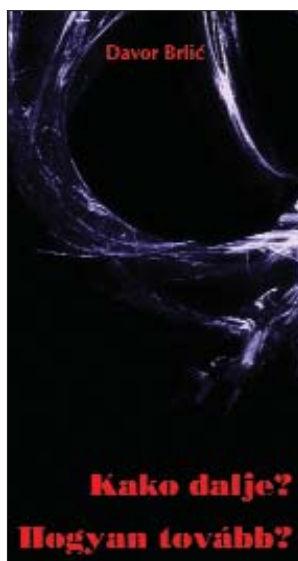
GORNJI ČETAR – Peti put osnovna škola dotičnoga sela poziva na priedbu Gradišćanska jačka mladih (GRAJAM) 29. aprila, nedilju, početo od 15 uri, u mjesni kulturni dom. Po prethodni informacija direktorice četarske škole Magde Horvat-Nemet, ljetos će biti ovo glazbeno naticanje znamda i maratonsko, pokidob su se najavili već od tridesetimi iz devet škol, odnosno Hrvatskih manjinskih samoupravov.

Najnovija izdanja Croatica Kht.

1065 Budimpešta, Ul. Nagymező 49.

Pogledi
cijena: 500 Ft
2006/1-2.

Kako dalje
cijena: 600 Ft
Pjesme na mađarski preveo
Lajoš Škrapić

Roza Vidaković:
Iz dubine
cijena 600 Ft
Drugo, prošireno izdanje

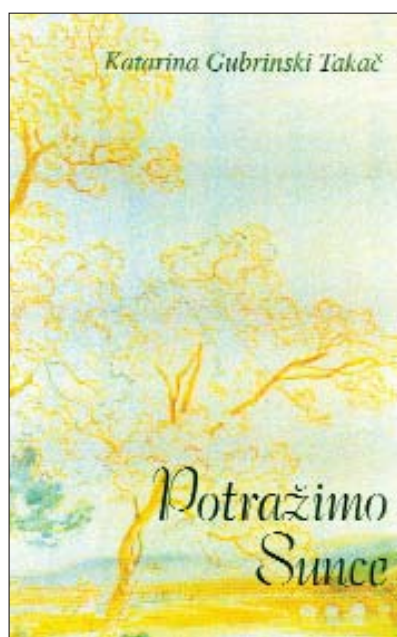

**KISEBBSÉGI
KALAUZ
2007**

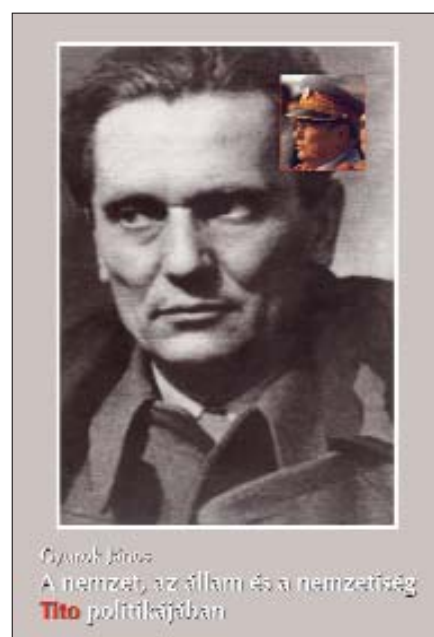
Kisebbségi kalauz 2007
Manjinski ured svakoj
manjinskoj samoupravi
dostavit će besplatno

Čarolije svakodnevnoga
cijena: 1200 Ft,
tvrde korice, album Luje Brigovića

Potražimo Sunce
cijena: 2000 Ft, tvrde korice
(dječji igrokazi za školske priredbe)

György János:
Tito
A nemzet, az állam és a nemzetiség
Tito politikájában

Tito
cijena: 2500 Ft,
tvrde korice, na mađarskom jeziku

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić-Blažetin, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac (zamj. gl. i od. urednika), tel.: 79/454-614, e-mail: baltinac@croatica.hu, Bernadeta Blažetin, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatica.hu, Timea Horvat, tel.: 94/315-479, e-mail: tih@croatica.hu, LEKTOR: Živko Mandić, tel.: 1/256-0765, e-mail: zsviko@croatica.hu ADRESA: 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: glasnik@croatica.hu – ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 1396 Budapest, Pf.: 495. OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatica Kht. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800014-30000006-10612032, redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi: 5200,- Ft. List pomaže Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Kht., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270